

Sak: HØRINGSSVAR – ENDRINGER I VERGEMÅLSLOVEN

Ref. Justis- og beredskapsdepartementets høringsnotat av 18.11.2024, Saksnummer 24/7417

Endringer i terminologien

Senior Norge har ingen bemerkninger til endringene i terminologien og er positive til en modernisering. For øvrig har vi festet oss ved følgende:

- **Et klarere skille mellom alminnelig vergemål og avgrensning av rettslig handleevne**

Forslag til endringer i § 20:

Senior Norge er enig i at det ikke bør være et klart skille mellom psykiske og fysiske tilstander.

Når det gjelder begrepet «reduisert helsetilstand», mener vi det blir for vagt og at terskelen kan bli for lav. Så vidt vi forstår, skal det ikke være endring i forhold til tidligere standard. Vi mener at det bør fremgå at det må være en alvorlighetsgrad når det gjelder redusert helse. Begrepet «alvorlig fysisk helsetilstand» kan gi en konkretisering.

I utgangspunktet er vi positive til at det skal være et frivillig støttetiltak og at personen som det opprettes verge for skal beholde sin rettslige handle- evne. Problemer kan oppstå for personer med demens, som gradvis mister den rasjonelle evnen.

Vergemål vil i økende grad gjelde eldre personer med demens. Sykdommen utvikler seg gradvis og er irreversibel. Skriftlig samtykke fra denne gruppen kan bli vanskelig og i mange tilfelle vil personen ikke forstå hva det gjelder. Det foreslås at det at i slike tilfelle ikke skal kreves skriftlig samtykke og at det fremgår av lovteksten. Et tilleggskrav kan være å kreve en lege-attest som grunnlag for vurderingen, jf. vanlig formulering i fremtidsfullmakter.

Når det gjelder personer som er rammet av demens, kan de i liten grad selv utøve sin rettslige handleevne og heller ikke i særlig grad nyttegjøre seg beslutningsstøtte. Vergen må derfor få et videre mandat enn det å opptre som ren støtte når han eller hun skal ta avgjørelser.

Forslag om å oppheve skillet mellom økonomiske og personlige forhold

Senior Norge er positive til forslaget om å oppheve dagens skille mellom oppdrag som omhandler henholdsvis økonomiske og personlige forhold.

Begrunnelsen er at det kan være vanskelig å fastsette et skille, i det utførelse av et vergeoppdrag i svært mange tilfelle i mer eller mindre grad vil omfatte både økonomiske og personlige forhold.

Senior Norge er positive til ny § 21 A. Det kan bidra til å unngå uheldige handlinger for den det gjelder og være et godt redskap for vergen. Men det er noe uklart hvorledes bestemmelsen skal praktiseres. Vi antar at terskelen for at personen evt. vil trekke samtykket tilbake er relativt høy og at en eller flere utsettelse ikke vil ha påvirkning.

Forvaltning av finansielle eiendelar

Vergemålsloven § 51 angir at de finansielle eiendelene om nødvendig skal omgjøres til kontante midler og at de skal plasseres som bankinnskudd. I praksis kan den som har verge velge mellom et utvalg bankkontoprodukter fra forskjellige banker.

Senior Norge er positiv til at forvaltning hos statsforvalteren er et tilbud. Tilbudet bør etter vår oppfatning også omfatte et tilbud om plassering i særskilte opprettede fond av private forvaltningsselskap med konsesjon etter verdipapirfondlova, jf. tilrådning fra Vergemålsutvalget.

Begrunnelsen er at fondsavkastning over tid gir høyere avkastning samt en skattemessig gevinst. Behovet vil særlig gjøre seg gjeldende hvor det er en langsiktig horisont. Selv om det er høyere risiko med midler i fond, kan personen selv sammen med verge velge risikoprofil. Vi har mottatt flere tilbakemeldinger fra medlemmer, som etterlyser mulighet for plassering av midler i fond istedenfor eller i tillegg til bankkonto.

Av § 48 fremgår at personen som har fått oppnevnt verge, selv kan beslutte om finansielle eiendeler skal forvaltes av statsforvalteren. Det er ikke enkelt for alle å vurdere aksje- eller rentefond. Dersom statsforvalter gir en liste over aktuelle brede indeksfond med forholdsvis lav risiko, vil det være til stor hjelp for personen det gjelder og vergen.

Når det gjelder spørsmålet om terskelen bør være lavere for å ta finansielle eiendeler til forvaltning ved frivillig vergemål, er vi noe i tvil. Behov for verge tilsier at personen har behov for støtte og sikkerhet.

Den beste løsning antas derfor å være at det fastsettes en rett til aktivt å si nei til forvaltning der personen ikke ønsker det.

Med vennlig hilsen

Senior Norge

Stig Klingstedt
Leder Ressursgruppen for Jus & Økonomi

Siri M L Joli
Daglig leder